

Valsts vides
dienests

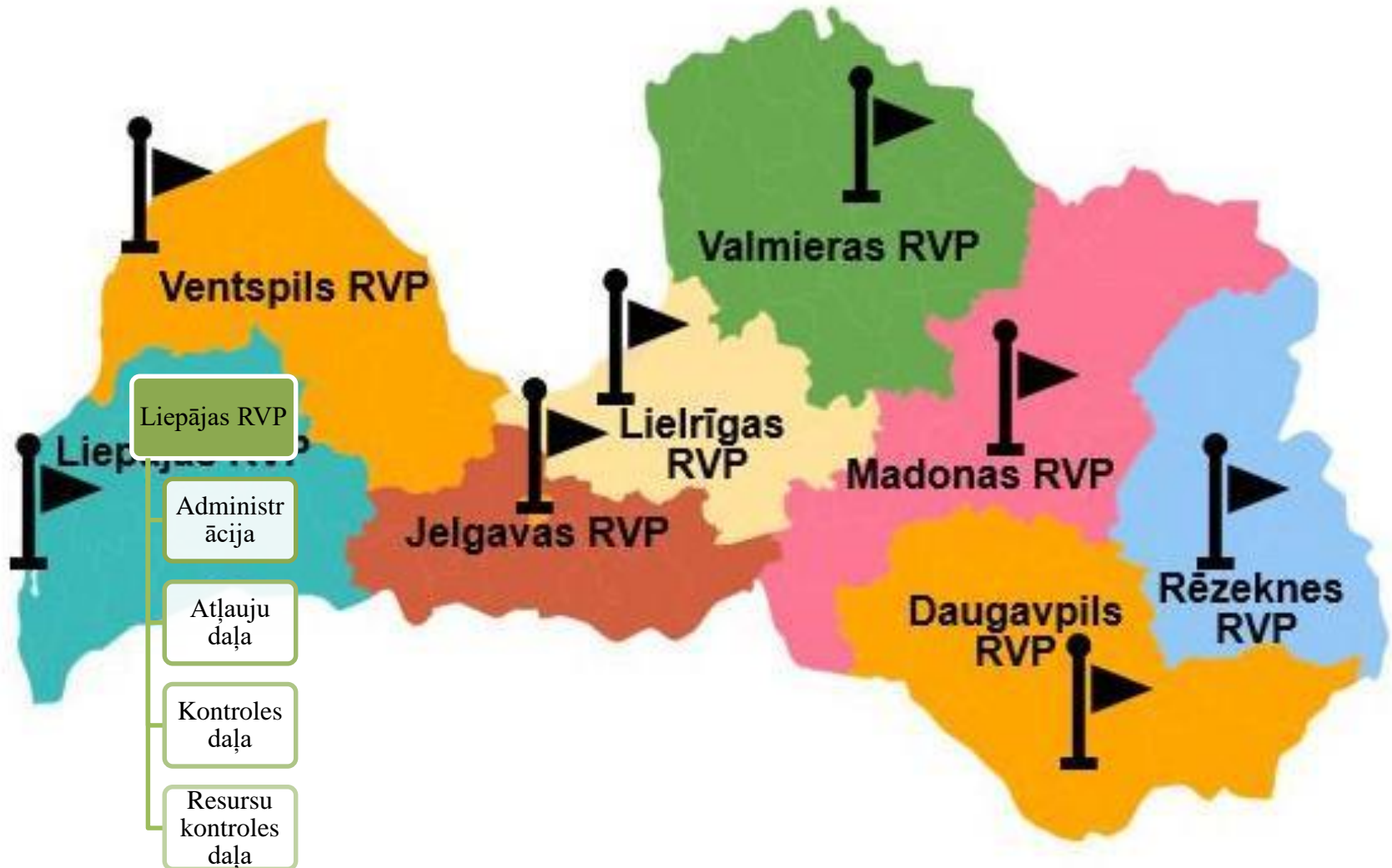
**Pašvaldību un Valsts vides dienesta sadarbība kontroles
jautājumos. Pieeja datiem**

Sadarbība un saskares punkti

Valsts vides

VVD 8 reģionālo vides pārvalžu darbības zonas

Valsts vides dienests

4000 lietotāji

2016. gada laikā fiksētas un iesūtītas **2161** sūdzības par vides piesārņojumu

+ 1200 sūdzības
pa e-pastu un telefoniski
2016. gadā

	Eksperti	Inspektori
Licenču daļas (zemes dzīles)	8	
Administratīvo sodu piemērošanas daļa		7
Daugavpils RVP	7	9
Jelgavas RVP	5	8
Lielrīgas RVP	16	18
Liepājas RVP	6	7
Madonas RVP	5	6
Rēzeknes RVP	4	6
Valmieras RVP	5	10
Ventspils RVP	5	8
	61	79

Izsniegtās atļaujas 2016. gadā	Normatīvo aktu ievērošanas pārbaudes 2016. gadā
5 784	12 551
Vairāk kā 2500 uzņēmumi...	

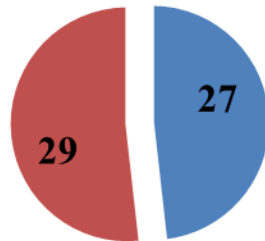
Dabas resursu izmantošanas kontrole

Valsts vides dienests

VVD ūdens bioloģisko resursu inspektoru skaits

Veikto pārbažu skaits (2016)

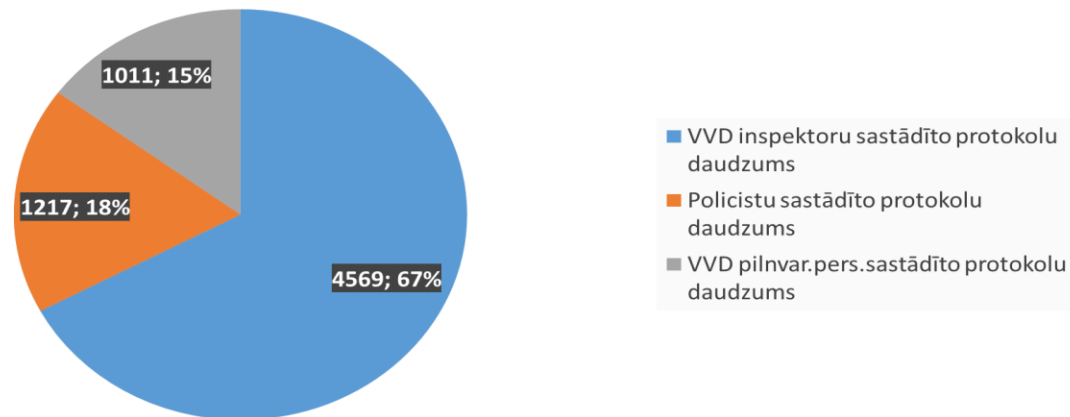
5 012

Pārbaudīto ūdens objektu skaits (2016)

8 714

■ Iekšējos ūdeņos ■ Jūrā un tās piekrastē

2009.-2014. g. iekšējos ūdeņos sastādīto protokolu daudzums.

Radiācijas drošības un kodoldrošības kontrole

Valsts vides
dienests

Radiācijas drošības centrs (17 darbinieki)

**Kontrole
(5 inspektori)**

Pārraudzībā 1050 operatori, 200 pārbaudes ik gadu
Izbraukumi uz incidentiem un iesniegumiem

**Licences
(3 eksperti)**

Izsniegtās licences un veiktie grozījumi: 2014.gadā – 460; 2015.gadā – 257,
2016.gadā - 250
Datu bāzes par darbiniekiem, starojuma avotiem, komersantiem regulāra
aktualizēšana

**Gatavība 24/7
režīms
(5 dežuranti)**

24/7 situācijas uzraudzība, saziņa ar kompetentajām iestādēm
Valsts robežas radiometriskā kontrole, lēmumi par kravu pārvietošanu un
personām. 500 ziņojumi gadā
Vides SOS funkcija

**Informēšana
apmācības
(visi RDC
darbinieki)**

Sadarbība ar citu valstu atbildīgajiem dienestiem radiācijas drošības jomā
Datu bāzes un ziņojumi Eiropas Komisijai un Starptautiskajai atomenerģijas
aģentūrai
Dalība starptautiskajās darba grupās radiācijas jomā
Projektu īstenošana kompetences paaugstināšanai un valsts institūcijas pārstāvju
izglītošanai, iekārtu iegādei

Valsts vides
dienests

VVD RVP

Pamatfunkcijas

– Administratīvo aktu izsniegšana (atļaujas, tehniskie noteikumi, apliecinājumi, izziņas, atzinumi).

Veidlapu paraugi:

<http://www.vvd.gov.lv/pakalpojumi/veidlapas/>

- Normatīvo aktu ievērošanas kontrole (pārbaudes akti, administratīvie protokoli, lēmumi par administratīvā soda piemērošanu)

Valsts vides
dienests

Ideoloģija. Vides pārvaldība no kvalitātes vadības līmeņu skatu punkta

- Vides pārvaldība (uzņēmumā, pašvaldībā) ir tāda pati vadītāja funkcija kā finanšu, personāla, resursu, utt. pārvaldība
- Vecās ideoloģijas aizķeršanās ļaužu prātos (RVP kā “partijas komiteja”, kas visu vada un visu kontrolē...)
- Jaunā vides pārvaldības ideoloģija:
 - operatora pašmonitoringa un paškontroles sistēma (noteikta ar likumu Par piesārņojumu, vēl konkrētāk – ar A, B kategorijas atļaujām),
 - vides inspektors kā šīs sistēmas auditors (bet ar tiesībām sodīt!)

Valsts vides
dienests

Vides kvalitātes vadības sistēmas līmeņi

- 1.līmenis – nekas nenotiek (vide tiek piesārņota, neviens nekontrolē. PSRS līdz 1989.gadam)
- 2.līmenis – ir vides inspekcija, kas visu kontrolē, operators dara to, ko liek inspektors (1989.-2002.gads)
- 3.līmenis – operators pats pārzina un pārvalda vides jautājumus. B kategorijas atļauja kā individualizēts vides likumu krājums uzņēmumā. (Šā laika realitāte...)

Valsts vides
dienests

VVD/pašvaldības sadarbības procesi

- Teritoriju plānošana (veic pašvaldība, pārvalde dod nosacījumus un gatavo atzinumu)
- Ietekmes uz vidi sākotnējais novērtējums (pašvaldība saņem informatīvo paziņojumu par procedūras uzsākšanu, kuru izvieta sabiedrībai pieejamā vietā)
- Tehniskie noteikumi projektēšanai (pārvalde vērtē atbilstību TP, arī pieprasa izziņas no pašvaldības)
- Atļaujas A, B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai (pašvaldībai ir tiesības ierosināt sabiedrisko apspriešanu, iespēja/pienākums sniegt viedokli par atļauju un tās nosacījumiem, saņem atļaujas kopiju)
- C kategorijas piesārņojošo darbību apliecinājumi (saņem apliecinājuma kopiju)
- Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas (saņem atļaujas kopiju)

Valsts vides
dienests

VVD/pašvaldības sadarbības procesi

- Ūdens resursu lietošanas atļaujas (pašvaldībai ir iespēja/ pienākums sniegt viedokli par atļauju un tās nosacījumiem, saņem atļaujas kopiju)
- Atkritumu apsaimniekošanas atļaujas (saņem operatori, kam ir līgums ar pašvaldību)
- Dabas resursu izmantošanas atļaujas
- Metāllūžņu iepirkšanas licences
- Licences darbībām ar aukstuma aģentiem
- Iepakotāju reģistrācija
- Licences zvejai – jūrā, piekrastes zvejai, iekšējos ūdeņos (kvotas nosaka ZM, limitus sadala pašvaldība, licences izsniedz un kontrolē pārvalde)
- Licences zvejai jūrā – tagad izsniedz ZM!

Valsts vides
dienests

VVD RVP kompetence

- Piesārņojošo darbību pārbaudes
- Ūdens resursu izmantošanas pārbaudes
- Darbību ar ķīmiskām vielām un maisījumiem pārbaudes
- Atkritumu apsaimniekošanas pārbaudes
- Iepakojuma apsaimniekošanas pārbaudes
- Ozona slāņa aizsardzības noteikumu ievērošanas pārbaudes
- Tehnisko noteikumu ievērošanas pārbaudes
- Dzīvnieku novietņu pārbaudes
- Rūpniecisko avāriju riska uzņēmumu pārbaudes
- Dabas resursu nodokļa aprēķina pareizības pārbaude
- Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanas pārbaudes
- Zemes dzīļu izmantošanas pārbaudes – **atļauju izdod/anulē pašvaldība, pārvalde kontrolē**
- Vides normatīvo aktu ievērošanas pārbaudes aizsargjoslās (piekraste) – **kontrolē arī pašvaldības policija**
- Piesārņoto vietu sanācijas darbu pārbaudes

Valsts vides
dienests

VVD RVP kompetence

- Zvejas un makšķerēšanas noteikumu ievērošanas pārbaudes iekšējos ūdeņos (**piedalās arī pašvaldību pilnvarotas personas, sabiedriskie inspektori**)
- Kuģu un ostu akvatoriju pārbaudes
- Jūras zvejas kuģu un piekrastes zvejnieku pārbaudes
- Zvejas tīklu tirdzniecības un aprites kārtības ievērošanas pārbaudes
- Zivju tirdzniecības vietu pārbaudes
- Mazo HES pārbaudes
- Sūdzību un iesniegumu pārbaudes (**veic iestādes saskaņā ar savu kompetenci**), **Vides SOS**
- Statistikas pārskatu apstiprināšana

Valsts vides
dienests

Citas svarīgas iestādes

- LVĢMC testēšanas laboratorija - tikai Jūrmalā (kontaktpersona – 29419587)
- Zemes dzīļu izmantošanas licences un atradņu pases – izsniedz VVD
- Informācija teritorijas plānošanai – LVĢMC (Valsts ģeoloģijas fondā)
- Dabas aizsardzības pārvalde

Atrodas Siguldā, Baznīcas ielā 7, LV-2150, Gaujas NP birojā,

Tālrunis: 67509545, Fakss: 67509544, E-pasts: daba@daba.gov.lv

Direktors Juris Jātnieks

Valsts vides
dienests

Teritorijas plānošana un būvniecība

- RVP nosacījumi TP un DP izstrādei
- RVP atzinumi par TP un DP atbilstību mūsu izsniegtajiem nosacījumiem. **Šī stadija ir ļoti svarīga!**
- RVP atzinumi par vides pārskatiem
- RVP tehniskie noteikumi būvniecībai – pēc būvatļaujas saņemšanas būvvaldē. **Jaunums – visām IVN procedūrām jābūt veiktām līdz būvatļaujas saņemšanai!**
- Tehnisko noteikumu saņemšana ir tikai pats procesa noslēgums – pirms tam var tikt piemērotas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras (IVN, SIVI, Natura 2000 IVN)
- Aizsargjoslu likums – applūstošās teritorijas! **JŪRAS PIEKRASTE!**

Valsts vides
dienests

Krasta kāpas

Aizsargjoslu likums, 36.pants

Aizliegumi:

- praktiski nav atļauts izveidot jaunus īpašumus (arī sadalīt esošos) un būvēt jaunbūves ārpus ciema un pilsētas teritorijām
- nav atļauts krasta kāpu aizsargjoslā novietot treilerus, dzīvojamus furgonus, teltis. To var tikai pašvaldību TP noteiktās un atļautās vietās – kempingos. Šajā jautājumā neder atruna par to, ka Būvniecības likums ļoti atvieglo darbības ar t.s . mazākām. Aizsargjoslu likums ir speciālā norma attiecībā pret Būvniecības likumu (vispārējā norma) un Aizsargjoslu likumam ir lielāks juridiskais spēks.
- Automašīnu novietošanas aizliegums krasta kāpu aizsargjoslā ārpus ceļiem un stāvlaukumiem. Jauna tendence – ne tikai atpūtnieki vasarās, bet arī būtu zvejnieki rudenos.

Valsts vides
dienests

Krasta kāpas

- **Populārākie atvieglojumi:**

- Atļauts rekonstruēt esošās ēkas vai būves, nepārsniedzot esošo būvapjomu, bet, rekonstruējot esošās dzīvojamās ēkas, kuru platība ir mazāka par 150 kvadrāmetriem, to kopējā platība pēc rekonstrukcijas nedrīkst pārsniegt 150 kvadrātmetrus;
- Atļauta mehānisko transportlīdzekļu stāvlaukumu un glābšanas staciju būvniecība un tiem nepieciešamo pievedceļu un teritorijas labiekārtošanai nepieciešamo mazēku būvniecība

- Stāvlaukumi
- Informatīvās zīmes
- Iebraukšanas un apstāšanās kontrole

Valsts vides
dienests

Ūdenssaimniecība

- **Upju baseinu apsaimniekošanas plāni 2015.-2021.g.**
<http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-apsaimniekosana-/upju-baseinu-apgabalu-apsaimniekosanas-plani-/upju-baseinu-apgabalu-apsaimniekosanas-plani-un-pludu-riska-parvaldiba?id=1107&nid=424>
- **Ūdenssaimniecības projekti.**
Ūdenssaimniecības projekti apdzīvotām vietām ar CE līdz 2000 – VIDM (VARAM) semināri, informācija ir VARAM mājaslapā.

Valsts vides
dienests

Ūdenssaimniecība

- **NAI ekspluatācijas specifika - jauno NAI režīmi ir jāievēro precīzi!**
- **NAI operatori ir ļoti svarīgi darbinieki!**
- Notekūdeņu paraugu ņemšana jāveic saskaņā ar noteiktu standartu, tā jāveic sertificētam speciālistam
- Prioritāte – Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums
- Prioritāte - notekūdeņu priekšattīrīšanas iekārtas
- Prioritāte – pašvaldību saistošie noteikumi ūdenssaimniecības pakalpojumu jomā

Valsts vides
dienests

Atkritumu saimniecība

- **Līgumi.**
- **Pašvaldību saistošie noteikumi.**
- **Reģionālie poligoni, piemēram, Ventspils (Pentuļi), Piejūra (Jaunvāri).**
- **Reģiona atkritumi – uz reģiona poligonu!**
- **Visam atkritumu „dzīves ciklam” ir jābūt pārredzamam, izsekojamam un „nosegtam” ar likumīgiem apsaimniekotājiem ar atbilstošām atļaujām.**
- **Prioritāte – dalītā vākšana. Līdz 31.12.2014. pašvaldībai bija jānodrošina papīra, metālu, plastmasas un stikla atkritumu dalītās vākšanas sistēma (2.04.2013. MK not. Nr.184 “Noteikumi par atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju”)**
- **Atkritumu apsaimniekošana ir regulētais tirgus!**

Valsts vides
dienests

Piesārņojošo darbību atļaujas – A,B,C.

- **Jaunā iesniegšanas kārtība – elektroniski, caur sistēmu TULPE.**

Reģistrēšanās – SEB banka, Swedbanka.

<http://www.vvd.gov.lv/e-pakalpojumi/>

- **Grozījumi likumā par piesārņojumu, 27.pantā** – ar 1.08.2009. pašvaldība var pieprasīt sabiedrisko apspriešanu B kategorijas piesārņojošai darbībai.
 - **Statistikas pārskati** – 2-gaiss, 2-ūdens, 3-atkritumi - tikai elektroniski ievadāmi datu bāzēs! To nosaka 23.05.2017. MK noteikumi nr. 271 „Noteikumi par vides aizsardzības oficiālās statistikas veidlapām”.
- <https://www.meteo.lv/lapas/vide/parskatu-ievadisana/parskatu-ievadisana?id=1039&nid=376>
- **Monitoringa pārskati un pārskati par atļaujas nosacījumu izpildi – ir sabiedrībai pieejami!**

VALSTS VIDES
DIENESTA
E-PAKALPOJUMI:
INFORMĀCIJAS
SISTĒMA "TULPE"

Valsts vides dienests

Valsts vides
dienests

Ietekmes uz vidi novērtējums

- IVN ir procedūra labākā kopīgā lēmuma pieņemšanai sarežģītos apstākļos, iesaistot arī sabiedrību.
- Primārā ideja - novērtēt noteiktu plānu, programmu un projektu ietekmi uz vidi pirms to realizēšanas.
- **Svarīgi – ar IVN procedūru nav iespējams panākt, ka atļauj darbību, ko likums aizliedz!**
- IVN procedūra nevar būt par pamatu nelikumīgas būvniecības legalizācijai!
- IVN nav “vides likumu grāmata”, jo ietver un regulē vienīgi procesu!
- **Uzsvars uz procesuālo aspektu - regulēšanas filozofijas izpausme, kuru var apzīmēt ar jēdzienu „leģitimācija caur procesu”. Sarežģītās situācijās, ja likumdevējs skaidri nav noteicis pārvaldes lēmuma saturu, kad ir jāizseko un jānovērtē plaši un sarežģīti lietas apstākļi, lēmuma pieņemšanas procedūrai ir jāgarantē lēmuma pareizība.**

Valsts vides
dienests

Ietekmes uz vidi novērtējums

- Atkarībā no ietekmes būtiskuma var tikt piemērotas procedūras:
- Ietekmes uz vidi novērtējums - procedūra noteikta 13.01.2015. MK noteikumos Nr. 183 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”
- Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums (likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 44.panta ceturrtā daļa, procedūra - 19.04.2011. MK not. Nr.300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)”
- Tehniskie noteikumi (27.01.2015. MK noteikumi Nr.30, “Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai”)
- Darbībām, kas nav iekļautas nevienā no augstākminētajiem NA – TN nevajag (zemes lietošanas kategorijas maiņa, ūdensapgādes urbumi)

Valsts vides
dienests

Izplatītākie pašvaldību problēmjaucājumi

- **Nepareizi noformētas atļaujas** bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei! Sekas – nav iespējams saskaņot VVD ieguves projektu.
- **Nesūta informāciju** par izsniegtajām atļaujām bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei – tas jādara 1x ceturksnī
- Vēlme atkritumu apsaimniekošanas jautājumus uzlikt RVP, kaut gan tie risināmi saskaņā ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem
- Pašvaldību īpašumā esošas ūdenstilpes ar hidrotehniskajām būvēm (meniķi, aizsprosti, pārgāznes – vajag ekspluatācijas noteikumus, 27.12.2005. MK noteikumi Nr.1014 “Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība”
- Ieteikums - TP izstrādes laikā, ja piemērota stratēģiskā IVN procedūra un nepieciešams sagatavot vides pārskatu, to uzticēt vides speciālistiem, nevis teritorijas plānotājiem, jo dokumentu ideoloģija krasi atšķiras. 23.03.2004. MK noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”
- Nelikumīgas būvniecības legalizācija
- Atkritumu dalītā savākšana

Valsts vides
dienests

Populārākie būvniecības projekti ar riskantiem vides aspektiem

- Vēja elektrostacijas
- Zivju kūpinātavas
- Zivju miltu/eļļas ražotnes
- Cūku fermas
- Smilts-grants karjeri
- Būvniecība krasta kāpu aizsargjoslā

Valsts vides
dienests

Nākotnes izaicinājums

ES tā saucamās vidējo sadedzināšanas iekārtu direktīvas ieviešana – stingrākas piesārņojošo vielu emisijas robežvērtības sadedzināšanas iekārtām ar jaudu 1-50 MW, tiks ieviestas pakāpeniski laika posmā 2018. – 2025.g.

Valsts vides
dienests

Paldies! Jautājumi?

